

Список використаних джерел:

1. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року (із змінами) // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – №№ 2–3. – Ст. 12.
2. Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» щодо забезпечення прозорості в організації діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з метою виконання рекомендацій Міжнародного валютного фонду: Закон України від 18 лютого 2016 року № 1020-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 11. – Ст. 128.
3. Про організацію роботи органів прокуратури України у галузі міжнародного співробітництва: Наказ Генеральної прокуратури України від 18 вересня 2015 р. – [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GP15013.html

Середа І.І.

студент,

Науковий керівник: Донець А.А.

асистент,

*Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого*

ЧИ МОЖЕ ДЕРЖАВА ПЕРЕБУВАТИ В СТАНІ КРАЙНЬОЇ НЕОБХІДНОСТІ?

Описуючи способи уникнення державою юридичної відповідальності за скоєні правопорушення та недотримання взятих на себе зобов'язань, класична правова доктрина серед обставин, які виключають таку відповідальність, виділяє стан крайньої необхідності. Під цим терміном розуміється наявність об'єктивно існуючої загрози життєво важливим інтересам суб'єкта, котра не дозволила йому діяти в правовому полі.

Комісія міжнародного права ООН при підготовці в 1980 році «Проекту статей про відповідальність держав», у ст. 25 також передбачила відповідне положення. Автори документу зазначили лише два випадки, коли держава може посилатися на стан необхідності: по-перше, якщо її діяння було єдиним засобом захисту суттєвого інтересу цієї держави від тяжкої і неминучої загрози, та по-друге, коли воно не завдало серйозної шкоди цьому інтересу. Крім того, норма прямо забороняє застосування цієї обставини, якщо порушене зобов'язання/договір виключає таку можливість (що логічно), а також якщо буде доведено, що держава сама сприяла виникненню описуваного стану необхідності.

У свою чергу, правовий звичай ще більше звужує можливість посилання на зазначену обставину, вимагаючи одночасної наявності таких умов як абсолютно надзвичайний характер ситуації, на яку посилається держава; неминучість небезпеки, що загрожує життєво важливим інтересам держави та її населенню; неможливість усунути таку небезпеку іншими засобами; тимчасовий характер протиправної дії, що має обмежуватися періодом об'єктивного існування загрози та ін.

Разом з тим у науковому середовищі досі точаться дискусії стосовно принципової можливості потрапляння такого могутнього суб'єкта як держава у стан крайньої необхідності. Академік НАН України Ю. С. Шемшученко з цього приводу зазначає: «...*держава – не лише як сукупність управлінських, інстанційних органів, а також і як основний суспільний інститут – за своєю публічною природою не може дозволити собі відсутності альтернативних варіантів власних дій, тим більш спричиненої незалежними від неї обставинами. Таку можливість виключають не лише принципи державного суверенітету, але й історичний досвід*». Схожі погляди знаходимо й у роботах іншого відомого дослідника міжнародного права та його історії, академіка В. Е. Грабаря.

На нашу думку, сама вірогідність практичного застосування такої обставини звільнення держави від міжнародно-правової відповідальності як посилення на стан крайньої необхідності є невеликою – з огляду, по-перше, на наявність значної кількості необхідних для цього умов, а по-друге на те, що більшість ситуацій, котрі потенційно могли би спричинити потрапляння держави до описуваного стану, фактично передбачені іншими обставинами, такими як форс-мажор, непередбачений випадок чи самооборона.

Таким чином, урахувуючи вищевикладене, логічно видається думка про видалення з нормативно-правових джерел положення про звільнення держави від відповідальності через обставину стану крайньої необхідності, з одночасним розширенням змісту інших обставин за рахунок його умов та вимог. Такі зміни дозволять, з одного боку, спростити відповідне джерело права, а з іншого – посприятимуть усуненню в ньому внутрішніх протиріч, удосконаленню нормотворчої практики та правозастосовної діяльності в контексті регульованих ним питань міжнародного права.

Топольницька М.І.

аспірант,

Ужгородський національний університет

СПІВВІДНОШЕННЯ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ МІЖНАРОДНОГО І НЕМІЖНАРОДНОГО ХАРАКТЕРУ

В сучасному світі актуальним залишається дослідження збройного конфлікту, адже це явище здійснює значний вплив на міжнародну політичну ситуацію, а також загрожує суверенітету та територіальній цілісності держав та правам і свободам людини і громадянина.

Тому варто розглянути поняття «збройний конфлікт» детальніше. При цьому слід відрізнити «збройний конфлікт міжнародного характеру» та «збройний конфлікт неміжнародного характеру». В даному питанні існує багато розбіжностей як теоретичного так і практичного характеру, адже вони встановлюють відмінний режим регулювання на різних масштабах території,